

SPREMEMBE PRI SUBVENCIJSKI KAMPANJI 2020 ZARADI EPIDEMIJE COVID-19

Zaradi ukrepov za zaježitev epidemije COVID-19 so se spremenili oziroma dopolnili predpisi, ki urejajo ukrepe kmetijske politike in njihovo izvajanje in sicer:

- Uredba o izvedbi ukrepov kmetijske politike (Uradni list RS št. 10/20, 61/20 in 78/20; **v nadaljnjem besedilu: Uredba IAKS 2020**);
- Uredba o shemah neposrednih plačil (Uradni list RS št. 2/15, 13/15, 30/15, 103/15, 36/16, 84/16, 23/17, 5/18, 10/19, 7/20 in 78/20; **v nadaljnjem besedilu Uredba o shemah neposrednih plačil**);
- Uredba o ukrepih kmetijsko-okoljska-podnebna plačila, ekološko kmetovanje in plačila območjem z naravnimi ali drugimi posebnimi omejitvami iz Programa razvoja podeželja Republike Slovenije za obdobje 2014–2020 (Uradni list RS, št. 16/16, 51/16, 84/16, 15/17, 63/17, 68/17, 5/18, 65/18, 81/18, 10/19, 76/19, 7/20 in 61/20 in 78/20; **v nadaljnjem besedilu: Uredba KOPOP, EK, OMD**);
- Uredbe o ukrepu dobrobit živali iz Programa razvoja podeželja Republike Slovenije za obdobje 2014–2020 v letu 2020 (Uradni list RS, št. 76/19 in 78/20; **v nadaljnjem besedilu: Uredba DŽ**)

Uredba IAKS 2020

Najpomembnejše spremembe v Uredbi IAKS 2020 so novi roki, ki so bili zaradi razglásene epidemije podaljšani in sicer:

- rok za vložitev zbirne vloge je podaljšan do 15. junija 2020;
- rok za pozno predložitev zbirne vloge je podaljšan do 10. julija 2020 (z 1% znižanjem plačila oziroma 3% za shemo osnovnega plačila za plačilne pravice, pridobljene iz nacionalne rezerve na delovni dan je od 16. junija do 10. julija 2020)
- roka za spremembo zbirne vloge brez znižanja plačil je podaljšan do 30. junija 2020,
- roka za spremembo zbirne vloge z znižanjem plačil na delovni dan za dopolnjene vloge oziroma zahtevke pa od 1. do 10. julija 2020.

Spremenjeni so tudi roki za vložitev nekaterih prilog zbirne vloge, ki so navedeni in podrobneje pojasnjeni v Tabeli 1.

Druge pomembne spremembe:

Določeni so prilagojeni postopki v primeru pregledov na kraju samem. Udeleženci, ki sodelujejo pri pregledu na kraju samem, morajo izvajati aktivnosti in ukrepe za zamejitev širjenja virusa SARS-CoV-2 v skladu s Priporočili za izvajanje upravnih in drugih javnopravnih zadev ob epidemiji COVID-19 Nacionalnega inštituta za javno zdravje. Če upravičenci priporočil, na katere jih opozori kontrolor, ne upoštevajo, se to šteje za preprečitev pregleda na kraju samem in s tem neodobritev sredstev.

Tabela 1: Novi pomembnejši roki v letu 2020:

Aktivnost/ukrep	Rok
Redni rok za vložitev zbirne vloge (velja tudi za zahtevek DŽ-drobnica)	od 24. februarja do 15. junija 2020
Rok za spremembe zbirne vloge	najpozneje do 30. junija 2020
Rok za pozno predložitev zbirne vloge	od 16. junija do 10. julija 2020
Pozna predložitev sprememb zbirne vloge	od 1. julija do 10. julija 2020

Aktivnost/ukrep	Rok
Sprememba kmetijske rastle – obvezno sporočiti agenciji, tudi po 10. juliju 2020	kadarkoli ob izvedeni spremembi
Zapisnik o prigonu živali na pašo na planino ali skupni pašnik: - mora nosilec za govedo najprej posredovati pooblaščenim veterinarski organizaciji	vsaj 4 dni pred posredovanjem zapisnika ARSKTRP oziroma najpozneje 15 dni po prigonu
- nato se zapisnik posreduje agenciji	najpozneje do 10. julija 2020
Izjava o številu pastirjev na planini	najpozneje do 10. julija 2020
Seznam zaposlenih z njihovimi davčnimi številkami – REK-1 obrazec	do 10. julija 2020
Izstop iz sheme za malega kmeta	Do 15. junija 2020
Izjava o odgovornosti in upravljanju kmetije, če je upravičenec nosilec kmetije, oziroma družbena pogodba in drugi ustanovitveni akti, če je nosilec KMG pravna oseba (priloži upravičenec, ki uveljavlja plačilo za mlade kmete, če izjave za leto 2019 na ARSKTRP ni poslal, če je KMG vzpostavil prvič in/ali, če je na KMG prišlo do spremembe članov kmetije (preselitev, polnoletnost itd.) od lanske do letošnje zbirne vloge)	do 10. julija 2020
Izjava o prenosu kmetijskega gospodarstva in zahteva za plačilo v primeru prenosa celotnega kmetijskega gospodarstva po oddani zbirni vlogi za leto 2020 (če se spremeni nosilec KMG)	najpozneje do 31. decembra 2020
Predhodno 6-urno usposabljanje za vse, ki v letu 2020 prvič vstopajo v ukrep KOPOP (velja tudi za upravičence, ki bodo prevzeli obveznost od drugega KMG, pa do sedaj niso bili vključeni v ukrep KOPOP)	8. junij 2020
Oddaja vzorcev blata v analizo za izvedbo koprološke analize (za vključene v DŽ – drobnica in DŽ – govedo) in izdelava koprološke analize, vključno z vnosom podatkov v seznam koproloških analiz (datum koprološke analize, število vzorcev blata in potrebnost tretiranja živali) ter tretiranje živali na podlagi koproloških analiz	po zaključeni paši v letu 2020, vendar najpozneje do 31. decembra 2020

COVID-19 izjemne okoliščine

Zaradi ukrepov za zaježitev epidemije COVID-19 je bilo delovanje nekaterih služb v času epidemije ovirano, spremenjeno oziroma omejeno le na najnujnejše zadeve, zaradi česar upravičenci za ukrepe kmetijske politike določenih pogojev oziroma zahtev in tudi zahtev navzkrižne skladnosti, niso mogli, ne morejo izpolniti ali jih ne morejo izpolniti v predpisanem roku. Zato je v skladu z 29a. členom Uredbe IAKS 2020 določeno, da se za ukrepe kmetijske politike priznajo določeni primeri izjemnih okoliščin (COVID-19 izjemne okoliščine).

Primeri COVID-19 izjemnih okoliščin, obdobja v katerih se priznajo, sporočanje in v katerih primerih ter na kakšen način agencija obvesti upravičenca o priznanju izjemne okoliščine so navedeni v Tabeli 2.

Priznanje izjemne okoliščine za neposredna plačila pomeni, da upravičenec v celoti obdrži pravico do plačila za ukrepe neposrednih plačil na površino in na žival. Pri ukrepih za razvoj podeželja (KOOP, EK, DŽ) pa se plačilo sorazmerno zniža za tiste dele zavez, ki jih upravičenec ni mogel opraviti zaradi pojava izjemne okoliščine.

Tabela 2: COVID-19 izjemne okoliščine

Primeri COVID-19 izjemnih okoliščin	Obdobje v katerem se prizna	Ali mora upravičenec agenciji sporočiti izjemno okoliščino?	Agencija obvesti upravičenca o priznanju izjemne okoliščine
A-Označitev živali izven predpisanih rokov	12. 3. 2020 do 10. 7. 2020	NE agencija primer upošteva avtomatično	NE agencija primer upošteva avtomatično
B-Priglasitev označitve in premika živali izven predpisanih rokov	12. 3. 2020 do 10. 7. 2020	NE agencija primer upošteva avtomatično	NE agencija primer upošteva avtomatično
C-Sporočanje sprememb v RKG izven predpisanih rokov	12. 3. 2020 do 9. 7. 2020	NE agencija informacijo o razlogu prepoznega urejanja podatkov v RKG sama prevzame iz RKG	DA agencija odobritev izjemne okoliščine navede v odločbi o odobritvi sredstev
Č-Vložitev zbirne vloge preko javne službe kmetijskega svetovanja v zamudnem roku	16. 6. 2020 do 10. 7. 2020	NE kmetijski svetovalec - pooblaščenec, podpiše in priloži k zbirni vlogi izjavo, da vnos zaradi ukrepov za preprečevanje širjenja epidemije v rednem roku ni bil izvedljiv	DA agencija odobritev izjemne okoliščine navede v odločbi o odobritvi sredstev
*D-Neizpolnjevanje posameznih pogojev ukrepa dobrobit živali	12. 3. 2020 do 10. 7. 2020	DA v petnajstih delovnih dneh od datuma, ko to lahko stori, upravičenec sporoči izjemno okoliščino in priložiti ustrezna dokazila oziroma pojasnila	DA agencija odobritev izjemne okoliščine navede v odločbi o odobritvi sredstev če agencija izjemne okoliščine ne prizna, o tem izda odločbo
*E-Neizpolnjevanje posameznih pogojev za sheme neposrednih plačil in ukrepe KOPOP, EK in OMD	za obdobje, na katero se ukrep nanaša (leto ukrepa 2020)	DA v petnajstih delovnih dneh od datuma, ko to lahko stori, upravičenec sporoči izjemno okoliščino in priložiti ustrezna dokazila oziroma pojasnila	DA agencija odobritev izjemne okoliščine navede v odločbi o odobritvi sredstev če agencija izjemne okoliščine ne prizna, o tem izda odločbo
F-Neizpolnjevanje zahtev navzkrižne skladnosti glede veljavnosti izkaznic o opravljenem usposabljanju za ravnanje s FFS in veljavnosti potrdil o opravljenem pregledu naprav za nanašanje FFS	od 12. 3. 2020 dalje za izpolnjevanje zahtev navzkrižne skladnosti za leto 2020	NE agencija primer upošteva avtomatično	NE agencija primer upošteva avtomatično

*Izjemno okoliščino za primere iz točke D in E uveljavljate na obrazcu »Obrazec za sporočanje višje sile ali izjemnih okoliščin«, ki ga najdete na spletni strani Agencije RS za kmetijske trge in razvoj podeželja pod rubriko Sporočanje višje sile, kjer najdete tudi podrobnejša navodila za izpolnjevanje obrazca: <https://www.gov.si/zbirke/storitve/oddaja-zbirne-vloge-za-leto-2020/>. Na obrazcu v vrstici »Drugih razlogov« navedite »COVID-19 izjemna okoliščina« in priložite ustrezna dokazila za ukrep, za katerega uveljavljate izjemno okoliščino.

Pojasnila za nekatere primere COVID-19 izjemnih okoliščin

Izjemna okoliščina A - Označitev živali izven predpisanih rokov velja tudi za govedo rojeno od 21. februarja 2020 in za drobnico, rojeno od julija 2019, ker za te živali ob razglasitvi epidemije predpisani rok za označitev še ni bil prekoračen.

Izjemna okoliščina B - Priglasitev označitve in premika živali izven predpisanih rokov se upošteva za sporočanje dogodkov (označitev, premik) v centralne registre živali za dogodke, ki se zgodijo od 5. marca 2020 dalje, ker za te dogodke ob razglasitvi epidemije predpisani rok za priglasitev v centralne registre živali še ni bil prekoračen.

Izjemna okoliščina D - Neizpolnjevanje posameznih pogojev ukrepa dobrobit živali se lahko uveljavlja, če zaradi omejitev odkupa oziroma prometa s prašiči upravičenec ne more izpolniti zahteve za skupinsko rejo z izpustom oziroma zahteve za 10 % večjo neovirano talno površino na žival v skupinskih boksih, ali če zaradi omejitev izvajanja veterinarskih storitev zaradi epidemije COVID-19 ne more izvesti kirurške kastracije sesnih pujskov moškega spola z uporabo anestezije oziroma analgezije.

Izjemna okoliščina E - Neizpolnjevanje posameznih pogojev za sheme neposrednih plačil in ukrepe KOPOP, EK in OMD se lahko uveljavlja, če upravičenec zaradi okoliščin, ki so jih povzročili ukrepi za zajezitev epidemije COVID-19 ni mogel izpolniti določenih pogojev ali zavez za ukrepe.

Uredba o shemah neposrednih plačil

Presečni datum za aktiviranje plačilnih pravic se za leto 2020 spremeni iz 31. maja na 10. julij 2020 (zadnji dan zamudnega roka za vnos zbirne vloge).

Podpora za rejo govedu in podpora za mleko v GO:

Če označitev in priglasitev označitve ter premik govedu ni opravljeno znotraj predpisanih rokov v obdobju, za katero se priznajo primeri COVID-19 izjemne okoliščine A in B iz Tabele 2, agencija te izjemne okoliščine avtomatično upošteva tudi pri obravnavi podpore za rejo govedu in podpore za mleko v GO.

Podpora za zelenjadnice

Določeno je, da je datum začetka prisotnosti zelenjadnic enak datumu setve ali sajenja, tudi če je bila setev ali sajenje opravljena v obdobju epidemije in pred dnem vložitve zbirne vloge posameznega nosilca KMG.

V zbirni vlogi lahko nosilec KMG, ki uveljavlja podporo za zelenjadnice na obrazcu »Prijava zelenjadnic in obdobj prisotnosti« vpiše datum setve oziroma sajenja za nazaj. Velja, da če je setev ali sajenje opravljena pred 24. februarjem 2020, se dnevno obdobje prisotnosti začne šteti z 24. februarjem 2020.

Pri podpori za zelenjadnice se za dokazovanje obsega pridelave zelenjadnic z računi, namesto SURS tržni podatek o pridelku, uporabi SURS podatek o pridelku. To velja za upravičence, ki za podporo za zelenjadnice prijavijo več kot 5 ha zelenjadnic. Še dodatno se zaradi pedoklimatskih sprememb v Sloveniji in zaradi izbire različnih sort ter hibridov pri določenih zelenjadnicah upošteva sledeči povprečni hektarski pridelek: pri zelju 25 t/ha, solati 15 t/ha, papriki 20 t/ha, čebuli 15 t/ha in fižolu 2 t/ha. Povprečni hektarski pridelek ene vrste zelenjadnic in povprečni hektarski pridelek zelenjadnic skupaj v t/ha za leto 2020 je objavljen v prilogi 4 Uredbe o shemah neposrednih plačil. Sprememba uredbe pa dodatno določa še, da se za nosilce KMG, ki so v letu vložitve zahtevka za podporo za zelenjadnice vključeni v ekološko pridelavo zelenjadnic, pri dokazovanju obsega pridelave zelenjadnic z računi upošteva 50 % nižji povprečni hektarski pridelek ene vrste zelenjadnic in 50 % nižji povprečni hektarski pridelek zelenjadnic skupaj.

Ker se pregledi na kraju samem za zelenjadnice že izvajajo bi ponovno opozorili:

- da pridelovalci zelenjadnic vse spremembe datumov setve ali sajenja ali predvidenega spravila, ki so jih navedli na obrazcu »Prijava zelenjadnic in obdobj prisotnosti« in ki so lahko posledica različnih razlogov (npr. vreme, pogodba o odkupu, ...), sporočijo agenciji vsaj tri dni pred iztekom datumov setve ali sajenja ali predvidenega spravila. Kontrole podpore za zelenjadnice na kraju samem se namreč izvajajo v

napovedanem obdobju prisotnosti zelenjadnic, ki jo pridelovalci navedejo na obrazcu »Prijava zelenjadnic in obdobj prisotnosti«, zato je sporočanje sprememb nujno, saj v nasprotnem primeru kontrolor lahko ugotovi, da prijavljene zelenjadnice niso prisotne. Spremembo se lahko sporoči večkrat, obvezno vsakič, ko pride do spremembe pri datumih ali podskupinah kmetijskih rastlin.

- Kontrolor na kraju samem preverja prijavljeno površino zelenjadnice z ustrežno gostoto. Za potrditev prisotnosti in ustrezne gostote zelenjadnic pri kontroli na kraju samem, ki poteka znotraj napovedanega obdobja prisotnosti, navedenega na obrazcu »Prijava zelenjadnic in obdobj prisotnosti«, morajo biti zelenjadnice prisotne na površini (še v rastni dobi). Vidni ostanki pobrane zelenjadnice ne pomenijo ustrezne gostote in prisotnosti.
- Ustrezna gostota setve še ne zagotavlja tudi ustrezne gostote zelenjadnice v kasnejšem času (ob izvedbi kontrole). Pogosto se zgodi, da je vzrok slab (vremenski vplivi, škodljivci, zapleveljene površine), nosilec pa zahtevka ne umakne ali sporoči višje sile in je potem sankcija še za prekomerno prijavo.
- Če kontrolor pri pregledu na kraju samem ugotovi, da upravičenec zelenjadnic ne prideluje oziroma prideluje mešane posevke zelenjadnic oziroma ne izpolnjuje pogojev glede 60 dnevnega obdobja prisotnosti ter ustrezne gostote zelenjadnic, se podpora ne dodeli, poleg tega pa se uporabijo dodatna znižanja pri plačilu podpore.
- Znižanja plačil, ukinitvev plačil ali dodatna znižanja pri plačilu podpore za zelenjadnice se uporabijo tudi v primeru, ko kontrolor pri pregledu na kraju samem ugotovi, da upravičenec ne izpolnjuje pogojev, navedenih v prejšnji alineji, ne glede na to, ali z računi izkaže predpisan obseg pridelave zelenjadnic ali ne.

Uredba KOPOP, EK in OMD

Pri ukrepu kmetijsko-okoljska-podnebna plačila (ukrep KOPOP) se spreminja rok za:

- izvedbo predhodnega usposabljanja, iz 5. maja 2020 na 25. maj, 1. junij in 8. junij 2020;
- izdelavo Nmin analiz pri zahtevah POZ_NMIN in HML_NMIN, iz 30. junija 2020 na 15. avgust 2020.

Pri ukrepu ekološko kmetovanje (ukrep EK) morajo v letu 2020 vsa KMG, ki so vključena v ukrep EK, pridobiti certifikate najpozneje do 1. decembra 2020

Uredba DŽ

Pri ukrepu dobrobit živali se:

- za obdobje trajanja izjemne okoliščine zaradi epidemije COVID-19 spremeni rok za sporočanje staleža prašičev v operaciji dobrobit živali za prašiče;
- upošteva primer D izjemne okoliščine iz Tabele 2 pri zahtevah za skupinsko rejo z izpustom, za 10 % večjo neovirano talno površino na žival v skupinskih boksih in za kirurško kastracijo sesnih pujskov moškega spola v operaciji dobrobit živali za prašiče;
- spremenijo pogoji glede datuma začetka obdobja paše ter časa izvedbe koprološke analize in tretiranja živali na podlagi rezultatov koprološke analize v operacijah dobrobit živali za govedo in drobnico.

Če upravičenec zaradi omejitev zaradi epidemije COVID-19 ni sporočil podatkov o številu prašičev v CRPš, se šteje, da so podatki o staležu prašičev za mesece, za katere je čas za sporočanje staleža potekel v obdobju trajanja omejitev zaradi epidemije COVID-19, to je od 12. marca 2020 do 10. julija 2020, sporočeni pravočasno, če jih upravičenec sporoči do 24. julija 2020. Podatke o staležu prašičev za 1. april, 1. maj, 1. junij in 1. julij 2020 morajo torej upravičenci, ki tega niso mogli storiti v navedenem obdobju, sporočiti najpozneje do 24. julija 2020.

Če upravičenec, ki zaradi omejitev odkupa oziroma prometa s prašiči zaradi epidemije COVID-19 ne more izpolniti zahteve za skupinsko rejo z izpustom oziroma zahteve za 10 % večjo neovirano talno površino na žival v skupinskih boksih, zaradi česar število prašičev posamezne kategorije na datume, na katere prijavlja stalež prašičev, lahko preseže največje dovoljeno število živali, opredeljeno v programu DŽ in vneseno v CRPš, se to šteje kot izjemna okoliščina iz primera D. Enako se kot izjemna okoliščina iz primera D šteje tudi, če upravičenec, ki zaradi omejitev izvajanja veterinarskih storitev zaradi epidemije COVID-19, ne more izvesti kirurške kastracije sesnih pujskov moškega spola z uporabo anestezije oziroma analgezije. Izjemno

okolščino v navedenih primerih mora upravičenec sporočiti agenciji, kot je navedeno v opombi pod Tabelo 2.

Za datum začetka obdobja paše za govedo in drobnico se šteje datum začetka paše iz dnevnika paše iz Priloge 3 Uredbe DŽ. Datum začetka paše morajo upravičenci obvezno vpisati v dnevnik paše, ta datum pa se navede tudi na zahtevku. Začetka obdobja paše za govedo ni mogoče uveljavljati pred 1. aprilom 2020 za drobnico pa pred 15. marcem 2020. Rok za vložitev zahtevka za operacijo DŽ drobnica je enak roku za vložitev zbirne vloge, to je 15. junij 2020. Še vedno velja, da je v primeru več kot desetdnevne prekinitve paše treba zahtevek umakniti. Če se je takšna prekinitve paše zgodila v času epidemije COVID-19, ko umika ni bilo mogoče izvesti, je tak umik zahtevka za DŽ-govedo oziroma DŽ-drobnica treba izvesti do 17. julija 2020.

S pašo v letu 2020 lahko upravičenci začnejo pred opravljeno koprološko analizo in tretiranjem živali na podlagi rezultatov koprološke analize. Upravičenci, ki zaradi omejitev zaradi epidemije COVID-19, koprološke analize in tretiranja živali na podlagi rezultatov koprološke analize niso opravili pred začetkom paše, morajo to opraviti po končani paši. Koprološka analiza mora biti izdelana in podatki vneseni v seznam koproloških analiz najpozneje do 31. decembra 2020.

Opozarjamo, da mora biti koprološka analiza obvezno izdelana za vse živali. Če bo v upravnem postopku ugotovljeno, da koprološka analiza ni narejena, bo zahtevek zavrnjen. Če koprološka analiza ne bo narejena za vse živali, bo zahtevek za tiste živali oziroma za tisto število živali, za katere se v upravnem pregledu ugotovi, da koprološka analiza ni izdelana, tudi zavrnjen.